

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

PL.č.42

KURZY A MENY PEŇAZÍ (metodické poznámky)

Cieľová skupina : 1. ročník 4RG

Téma : Kurzy a meny peňazí

Tematický celok : Čísla a operácie, vzťahy, závislosti a zmena.

Hlavný cieľ PL:

- Osvojiť si základné pojmy, vedieť ich aplikovať pri riešení úloh.

Čiastkové ciele PL:

- viesť žiakov k úvahám, ktorý zo známych postupov je v danej situácii najvýhodnejší
- vedieť správne použiť kalkulačku
- riešením úloh so zaujímavým obsahom rozvíjať záujem žiakov o hlbšie štúdium matematiky

Pomôcky : kalkulačky, aktuálne kurzové lístky

Pojmy, ktoré žiak upevňuje :

Kurzy peňazí, valuta, devíza, priame a nepriame kótovanie, predaj valuty, nákup valuty

Poznámka:

Danú vyučovaciu hodinu predbieha úvodná hodina, kde sa ozrejmi základné pojmy (PENIAZE) a taktiež 1 hodina práce s učebnicou, kde sa riešia modelové úlohy k danej téme. PL má byť zhrnutím témy na základe úlohy z reálneho života.

Zdroje:

www.rvp.cz

www.tatrabanka.sk

<http://www.zarabajte.net/index.php/kurzy-mien>

http://europa.eu/travel/money/index_sk.htm

Peniaze

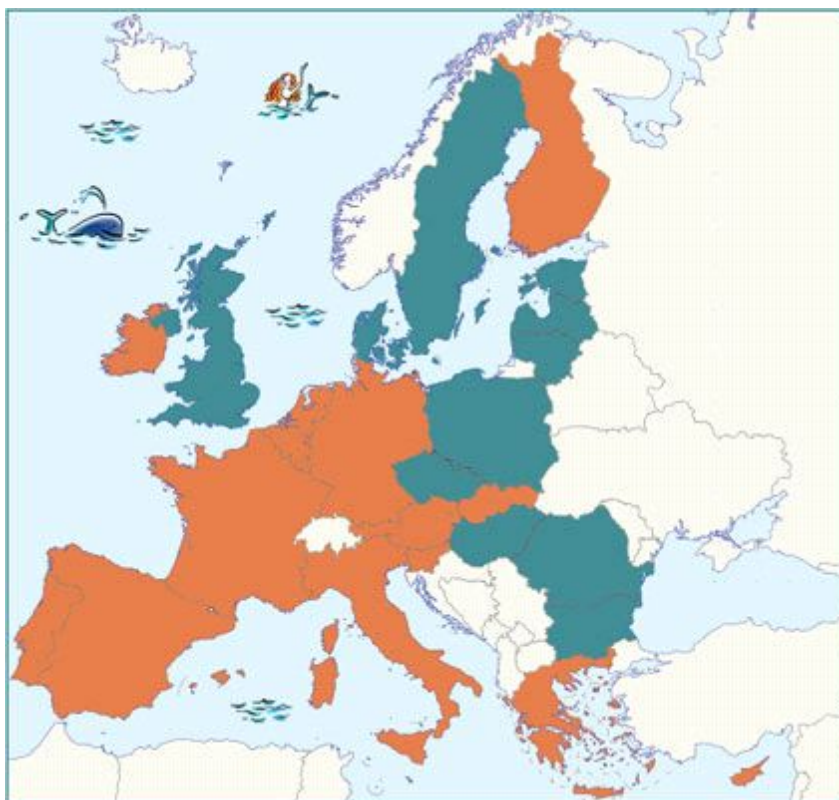
Platiť eurom môžete v šestnástich krajinách EÚ.

Euro je zákonným platidlom pre približne 329 miliónov ľudí v 16 krajinách EÚ. Symbolom eura je €.

Bankovky eura sú rovnaké vo všetkých krajinách, ale každá krajina vydáva svoje vlastné mince s jednou spoločnou stranou a jednou stranou zobrazujúcou charakteristický národný symbol. Všetky bankovky a mince je možné použiť vo všetkých krajinách EÚ, ktoré prijali euro, ako aj v rámci ich zámorských území, ako sú Azory, Kanárske ostrovy, Ceuta a Melilla, Francúzska Guyana, Guadeloupe, Madeira, Martinik, Mayotte, Réunion, Saint Pierre a Miquelon.

Euro ako svoju národnú menu prijalo aj Monako, San Marino a Vatikán, čo ich oprávňuje vydávať istý počet vlastných euromincí s charakteristickou národnou stranou. Niektoré krajiny a územia ako napr. Andorra, Kosovo a Čierna hora používajú euro ako svoju de facto menu.

Dánsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo v súčasnosti nepoužívajú euro. Osem krajín, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004, sa zaviazalo prijať euro, keď na to budú pripravené.

■ Krajiny EÚ, ktoré používajú euro: Belgicko, Cyprus, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko a Taliansko

■ Krajiny EÚ, ktoré nepoužívajú euro: Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko

Hotovosť a platobné karty

Vďaka pravidlám EÚ zaplatíte za vyberanie eur z bankomatov rovnaký poplatok na celom území eurozóny, aký by ste zaplatili vo vašej vlastnej krajine za výber z bankomatu inej bankovej spoločnosti, ako je tá vaša. Poplatok za uskutočnenie transakcie v eurách realizovanej debetnou či platobnou kartou v EÚ je rovnaký ako vo vašej krajine. Poplatky, ktoré zaplatíte za bankový prevod v eurách (do výšky 50 000 EUR) sú rovnaké, či už ide o vnútroštátny prevod, alebo prevod do inej krajiny EÚ (alebo na Island, do Lichtenštajnska alebo Nórska). Jednotlivé banky si však môžu účtovať rôzne poplatky. Tieto pravidlá sa takisto uplatňujú pri transakciách v eurách (napr. medzi účtami vedenými v eurách) v krajinách mimo eurozóny a pri platbách v švédskych korunách.

Hotovosť

Do EÚ môžete prísť alebo z nej odísť bez preclenia s hotovosťou do 10 000 EUR (alebo s jej ekvivalentom v iných menách alebo aktívach). Každá väčšia suma v hotovosti sa musí precliť na colných úradoch. Tieto kontroly hotovosti sú zamerané na boj proti praniu špinavých peňazí a iným trestným činnostiam. Niektoré členské štáty uplatňujú kontroly hotovosti na osoby, ktoré cestujú medzi krajinami EÚ.

Výmenné kurzy

Aktuálne výmenné kurzy môžete nájsť na internetovej stránke Európskej centrálnej banky, na ktorej nájdete aj praktický [menový konvertor](#), ktorý vám pomôže pri výpočtoch. Mnohé hotely, obchody a reštaurácie, predovšetkým v turistických oblastiach v európskych krajinách mimo eurozóny akceptujú platbu v eurách, ako aj v domácej mene, hoci k tomu nie sú právne zaviazané.

Aktuálne **kurzy mien** udávajú koľko dostanete peňazí v inej mene za 1€. Ak je v tabuľke uvedené napr. 1.25USD, dostanete na výmenu v banke alebo zmenárni(POZOR! zmenárne majú zvyčajne výhodnejšie **kurzy!**) za 1EURO sumu 1.25 dolára.

Pokiaľ sa chystáte meniť peniaze do inej meny, pokúste sa vyhľadať výhodnú zmenáreň, s veľkým počtom **zmenární** sa dá na kurze dohodnúť. **Banky** neponúkajú klientom najlepšie **kurzy**, a tak môžete ušetriť pri väčšej sume i stovky Eur!

Kurzy nižšie uverejnené sú verejne prístupné a pravidelne samoaktualizované. Kurzy sa menia, ale 5. novembra 2010 sa jedno euro dalo kúpiť približne takto:

Štát	Mena	Výmenný kurz
	bulharský lev	1.96
	česká koruna	24.58
	dánska koruna	7.45
	estónska koruna	15.64
	britská libra šterling	0.87
	maďarský forint	273,71
	litovský litas	3.45
	lotyšský lats	0.71
	poľský zloty	3.92
	rumunský lei	4.29
	švédska koruna	9.29
	indická rupia	62
	japonský jen	114.41
	ruský rubel	43.31
	americký dolár	1.41

Valuty a devízy

Každý štát alebo spoločenstvo štátov (napr. Európska únia) vydáva bankovky a mince. Sústava týchto bankoviek a mincí používaných na území štátu sa nazýva **mena**.

- Cudzie meny v hotovosti sa označujú **valuty**.
- Cudzie meny v bezhotovostnej forme sa označujú **devízy**.

Kurzový lístok

Valuty a devízy môžeme získať výmenou za eurá. Pomer, v ktorom ich môžeme vymeniť, sa nazýva **kurz**. Kurzy bežných mien nájdeme v kurzovom lístku banky alebo iného subjektu, ktorý sa zaoberá výmenou peňazí.

Obchodné banky vydávajú svoje kurzové lístky, ktoré majú k dispozícii v každej pobočke. Nájdeme ich samozrejme aj na internete. Banky rozlišujú kurzy pre **valuty**, **devízy**. V kurzovom lístku uvádzajú kurz „**nákup**“ (banka za neho nakupuje cudziu menu) a kurz „**predaj**“ (banka za neho predáva cudziu menu). Kurz „nákup“ je vždy nižší, rozdiel umožňuje banke hrať náklady spojené so zmenou peňazí a tvoriť zisk. Pri výmene peňazí si banky a iné subjekty často účtujú ešte **poplatky za výmenu**.

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Hodnoty sú uvádzané za 1€

Krajina	Mena	Devíza nákup	Devíza predaj	Valuta nákup	Valuta predaj
Austrália	AUD	1,3876	1,3520	1,4253	1,3143
Bulharsko	BGN	0,0000	0,0000	2,0244	1,8873
Kanada	CAD	1,3940	1,3582	1,4284	1,3238
Česká rep.	CZK	24,938	24,298	25,320	23,916
Dánsko	DKK	7,5508	7,3570	7,7222	7,1856
V. Británia	GBP	0,8654	0,8432	0,8799	0,8287
Chorvátsko	HRK	7,4908	7,2550	7,6824	7,0560
Maďarsko	HUF	277,56	270,44	286,33	261,67
Švajčiarsko	CHF	1,3512	1,3166	1,3689	1,2989
Japonsko	JPY	114,57	111,63	117,48	108,72
Nórsko	NOK	8,1797	7,9697	8,3654	7,7840
Poľsko	PLN	3,9370	3,8360	4,0614	3,7116
Rumunsko	RON	4,3783	4,1857	0,0000	0,0000
Švédsko	SEK	9,4124	9,1708	9,6470	8,9362
Turecko	TRY	2,0454	1,8488	0,0000	0,0000
USA	USD	1,3879	1,3523	1,4057	1,3345

Kurzy a meny peňazí

- a) Rodina Syslíkovcov (rodičia, štrnásťročný Maroš, deväťročný Jožko a šesťročná Sára) chcú ísť cez prázdniny na 10dennú dovolenku do Londýna v Anglicku. Vypočítajte, koľko € by ich stála cesta vlastným osobným autom tam i späť, keď do miesta pobytu je 1500 km a ich auto Škoda Octavia má spotrebu 6,5 litrov/100 km a cena benzínu je 0,94 €/liter. (Transfer loďou teraz zanedbávame)
- b) Syslíkovci sa dohodli, že si na dovolenku vymenia v slovenskej banke 1 000 libier na míňanie. Vypočítajte, koľko € musia v banke zaplatiť, keď si banka účtuje 3 % z vymenenej čiastky ako manipulačný poplatok.
- c) V Londýne si zašli na večeru a objednali si: 3x ragú po 4 libry, 1x tofu za 5,5 libry, 1x ústice za 7,4 libry a potom na pitie mali jednu fľašu vína za 7 libier a 3x Coca-Colu po 0,6 libry. Vypočítajte, koľko ich celá večera stála v eurách.
- d) Budú im stačiť vymenené peniaze po tejto večeri ešte na výlet loďou na neďaleký ostrov, keď pro dospelú osobu stojí lístok 248 libier, pro dieťa do 15 rokov je zľava 106 libier a pro dieťa do 10 rokov je cena polovičná (z ceny lístka dospelého)?
- e) Ak im po návrate z dovolenky zostali nejaké libry, a oni si ich v banke vymenia za € (banka si počíta manipulačný poplatok 2 %). Koľko € im po dovolenke zostane ?

- f) Po návrate z dovolenky sa má Maroš zúčastniť víkendového športového pobytu v Brne. Rodičia sa dohodli, že pobyt si Maroš uhradí zo zvyšných peňazí z dovolenky. Koľko CZK si vzal Maroš so sebou?
- g) Domáca úloha: Vytvorte 2 slovné úlohy, ktorých hlavnou myšlienkou bude výmena peňazí podľa priloženého kurzového lístku. Riešenia úloh odovzdajte do 19. 11. 2010. Zadania úloh pošlite na jasurkova@centrum.sk.